

Fück Müziğinde genç bir değer:

ZEYNETTİN MARAŞ

Konuşan: K. AKANSU

Bir şerit gibi uzanan ve çeşitli taşlıların durmadan akıp gittiği Bağdat Caddesi.. Suadiyede, bahçesi çam ve diğer ağaçlarla çevrili yüzü caddeye bakan şirin evin üst katında temiz ve düzenli bir odasındayım.

Karşımda, esmer, uzun boylu, güler yüzlü, davranışlarıyla bir İstanbul terbiyesi içinde yoğrulmuş olduğu belli olan Zeynettın Maraş.

Kahveler içildikten sonra hemen sorulara geçiyorum.

1 — Ne zaman ve nerede doğdunuz?

— 1927 yılında İstanbulda doğmuşum.

2 — Özet olarak hayat hikâyeniz?

— Okul öncesi tatlı çocukluk yıllarım babamın vazifesi dolayısıyla Samsunda geçmiştir. Öğrenim çağında doğum yerim olan Suadiye'ye geldik. Ve ilk öğrenimimi Erenköy 38. İlkokulunda tamamladım. Kadıköy I. Orta ve Haydarpaşa Lisesini bitirdikten sonra Yedek Subay olarak Vatanî görevimi yaptım. Daha sonra da Konservatuar Türk Müziği bölümüne kaydolarak, 1954 yılında buradan mezun oldum. Artık iş hayatına sıra gelmişti. Bir Bankada memuriyete başlayış dünya evine giriş, bir erkek ve bir kız çocuğu..

3 — Türk müziğine ilginiz içindeki heveslemi? Yoksa, ailenizin veya çevrenizin etkisizlemi başlamıştır?

Sayın Zeynettın Maraş arkada şımız K. Akansu ile..

— Türk müziğinde ilk etki annemden gelmiştir. Annem güzel ud çalar, benim de sesimin güzel olduğunu söylerdi. Öğrettiği şarkıları kolaylıkla kavradım. Daha sonraları merhum doktor Hâmit Hüsnü Bey ve Merhum Sine Keman Nuri beylerden çok istifade ettim. Konservatuar bendeki müzik merak ve sevgisini düzenli bir yola soktu. Münir Nurettin ve rahmetli Mes'ut Cemil Beylerin ilk Talebelerindendim. Gerek nota, usûl ve gerekse edebiyat konusunda artan bilgilerim beni beste sahasına itti. Şarkılarımın dinleyenler tarafından beğenilmesi ve bilhassa Eşimden gördüğüm teşvik bu yolda bana daima yardımcı oldu.

Zeynettın Maraş bu güzel dekorlarla süslü odasında çalışmalar yaptığım bana söylerken gözlerim duvarda asılı

duran kitarına takılmıştı. Merakla sordum.

4 — Siz kitar da çalışıyorsunuz galiba..

— Bazen bana yorgunluğumu unutturan bir enstrümanın tellerinde parmaklarımı zevkle dolaştırırım.

5 — Topluluk halinde çalışmalarınız var mı?

— Her hafta çalışmalar yapan beş kişilik bir topluluğumuz var. Adı (Suadiyeliler Türk Müziği Grubu). Benim okuyucu olarak katıldığım topluluğumuzda dört enstramana sahibiz. Bunlar kemanda Faruk Baysal, ud, Siyami Maraş Kanun: Ender Arsan ve tamburda Fahir Toysaldır. Topluluğumuzun gayesi Türk müziğini modern tarzda icra etmek, bunu da bazı aile toplantılarında ve sosyal menfaatler için düzenlenen musiki gecelerinde uygulamaktayız.

6 — Bestelerinizin adedi ve en sevdiğiniz?

— Bugün ikisi Türkü olmak üzere yirmi yedi adet bestem var. İçlerinde en beğendiklerim (İşte Aşk Budur), (Bir Acı Yalan), (Seni düşünmek güzel) dir.

7 — Ses sanatçısını olmayı, beste mi yapmayı tercih edersiniz? Niçin?

— Sevilen ve dinleyenlerin kulaklarında silinmiyen yankılar meydana getirebilen bir ses sanatçısı olabilmek muhakkak ki çok güzel bir şey. Bugün için beste yapmayı tercih ediyorum, çünkü beste yapmak insanın kendi eseriyle yaşamasıdır. Benim küçük bestelerim de bu gerçek içinde bana ileri için birer ümit kaynağıdır.

8 — En sevdiğiniz eski bestekârlardan birkaç isim sayar mısınız?

Bu sorum genç besteciye bir hayli düşündürdü. Anladığıma göre eski bestekârlar arasında bir ayırım yapamıyordu. İsrarım üzerine eserleriyle yaşayan şu bestekârları saydı.

İtrî, üçüncü Selim, Hacı Arif bey, Zekâi Dede, Rahmi bey, Şevki bey, Lem'i Atlı.... Bitmez, saymakla bitmez, bunlar olmaz eserlerin sahipleri.

9 — Türk Müziğinde bir yeniliğe taraftar mısınız? Bu konudaki düşünceleriniz?

— Türk müziğinde yeniliğe taraftarım. Yalnız çok sese karşıyım. Bu müzikimizin bünyesine tamamiyle aykırıdır ve bu sahada yapılan denemelerde muvaffak olamamıştır. Yalnız bestelerde yenilik şarttır. Eski eserler hiçbir zaman ölmez. Onların bir eşini yapmak da bugün pek zor, hemen hemen imkânsızdır. O halde şarkılarda şark nağmelerine kaçma-

— NEDENSE —

Sarı saçlı güzel
Mavi balkonlu otel;
Sonra dönersin kente
İnsanlar
Ve derde.
O güzel orda kalır
Mavi balkonlu otel.

Muzaffer Budak Seyfettinoğlu

OLSAYDIM...

Bir külhanbey olsaydım,
Fesimi devirip
Topuğumu ezip
Narayı basıp
Şişemi duvarlara
Vursaydım...
Volkanlar gibi çuşup taşsaydım...
Tövbekâr olsaydım sonra,
Başımı sevgilimin
Dizlerine koyup,
Kalbinin çarpışını
Kalbimde duyup
Parangalı bir kölesi
Olsaydım...

Ruhi ÇALIS

HATIRALARIM

Hâtıralarım sigaranın külü gibi
Dışı beyaz, içi kızıl
Ateş.. Yakıcı
Dudakların yakıcı ateş gibi
Benimkiler ateşinin külü
Saçının kahkülü
Küi sıcak
Yaklaş, yaklaş birazcık
Sen yak razıyım kül olmağa.

Cahide ATAKUL

mak ve meyhanе havası yaratmamak şartıyla dinleyeni bağlayacak yenilikler şarttır. Meselâ bugünkü ortamda serbest vezinli bir güftenin bestelenmesi veya dört mısraa bağlanıp kalmayan şarkılar yapılması Türk müziği tekniğini asla zedelemez. Bunlar artık aranılan ve beğenilen buluşlardır.

Sorularım ve cevaplar gururda bitmişti. Saatime baktım.

Derli toplu odada üç saat geçmiş, zamanın nasıl eter misali uçup gittiğini farkedememişim. Nasıl farkedilebilir di... Konumuz ruhların gıdası müsiki idi.

Zeynettın Maraş'a başarılar dileğiyle veda ettim. Ve şirin evin çevreleyen çam ağaçlarının güzel kokuları arasında caddeye çıktım.

Galerilerden

Sadi G Ü N E Ş

Rekreasyon derneği, kıymetli kurucu ve başkanları Bengisu'nun yönetiminde, her yıl Fransız konsolosluğu salonlarında açtıkları ve büyük bir bilgi toplayan sergilerini, bu yıl Şehir Galerisi salonlarının tümünde açarak bir takdim yeniliği sağladılar eserleri için.

Belirli bir sanat eğitiminden gelmeyen kabiliyetlerin, boş zamanlarını değerlendirmek parolası içinde, özellikle tahta işlerinde gösterdikleri kreasyonlar ve bunların kullanılacak eşya hüviyetleri bu derneğin başarılarını göstermektedir.

Hemen hemen her yıl değişen elemanlarla aynı seviyeyi muhafaza edebilmek güçlü bir çalışmanın neticeleri olarak topluma sunulmaktadır. 1967 yılının ilk sergisi olan sergilerinden ötürü hem ev hanımı sanatçıları hem de sayın başkanlarını tebrik ederiz.

SEMİH BALCIOĞLU SERGİSİ :

Geniş espri hazinesinden toplumu yararlandıran Balcioğlu, bu yılda yurdumuzda kendi kreasyonu olan seramik karikatür münasebeti ni kuran eserlerini 16 Ocak 1967 günü Şehir Galerisi B ve C salonlarında sergiledi.

Seramikte, amacı istihlaldeki güçlü tekniği yanında, kurduğu bu türde daha söyliyecilerinin bulunması sanat severler için bir kazançtır.

ASUDE BEKEM BEBEK SERGİSİ:

16 Ocakta Şehir Galerisi D salonunda açtığı sergisinde bu yıl, bu dekoratif türde ileri adımlar atmış bulunmaktadır.

Renk ve biçim münasebetlerinde kurduğu kompozisyonlar ciddi bir çalışmanın neticeleri olarak takdir toplamaktadır.

Sosyal hayatı yapıcı bir hüviyet gösteren, bir çok derneklerde yararlı görevler taşıyan sanatçıyı, bu dekoratif çabasile bu toplumla karşılaşması, üzerinde durulacak bir olaydır.

Bekemleri tebrik eder, daha geniş imkânlarla dış sergiler kurmalarını bekleriz.

SALİH ZEKİ YAZANLAR RESİM SERGİSİ:

Zeki yazanların plâstik seslenişi, poetik bir figürasyon kaygısında, lirizme varan bir ihlas gücü ile yılları kovalayan düzenini bu yılda Şehir Galerisi salonuna 16 Ocakta sergiledi.

Bu yılki resimlerinde figüre yönelişi bir yenilik teşkil etmekte ise de espri bakımından bu yüz yıl başının natürün şiriyetine sığınan görünümü içindedir.

ELİZABETH TYLER DESEN SERGİSİ:

Bu genç kız sanatçı, basında geniş yankı bırakmış bulunan çalışmalarını bir kaç çizgi 17 Ocakta Şehir Galerisi antresinde sergiledi.

Desenlerin ciddi görünümü belki dökümanter bir nitelik taşıyor ise de, kuvvetli desen bilgisini ve natürü şerhini kabul ettirmektedir. Konunun atmosferini bu kadar ince bir hislilikle duyarak aktarışı da kendisindeki talanı göstermektedir.

Geniş bir dünya görüşüne sahip olabilmek için geniş bir seyahat programı uyguladığını ifade eden sanatçının geleceği, öyle ümit ederiz ki verimli olacaktır.

Sanat severlerin tertemiz, ciddi desen görme isteklerini güzel resimlerle cevaplandırabilirdiği için kendisini tebrik ederiz.

Türk - Alman Kültür Merkezi galerisinde açılan CARL - Heiniz KLIEMANN'ın grafik sergisi ile, Güzel Sanatlar Akademisi salonlarında açılan 1945 ten sonra Alman grafiği sergileri bu dalda önemsenecek dış sergi faaliyetleri olarak sanat severleri etkilemiş bulunmakta dır.

(1945 ten sonraki Alman Grafiği) sergisinin getirdikleri, Yüzyılımızın ünlü sanatçıların da bulunduğu bir düzende olması, renkli lito, gravür, renkli gravür, renkli tahta oyması gibi b udaldaki çeşitli teknikleri sunması ile de uyarıcı bir nitelik taşımaktadır.

HANS HARTUNG, Wili BAUMEİSTER. MAX ERNEST, BERNARD SCHULTZE gibi dünya ölçüsünde şöhretleri grafikleriyle değinmek serginin yapıcı, ileriye atıcı niteliğini arttırmaktadır.

C.H. KLIEMANN'ın sergisine gelince: eserler poetik bir objektivite yolunda, fakat fazla vizüel bir aksiyon olarak mütalaaya müsait görünmektedir.

Sanatçı avan gard resmin etkisinde dramatik bir tassannu ile şekli sentez peşindedir. Natürü şerhi ise reaksiyoner bir ihsasın formal prezantasyonudur.

Kleimann sanat kaygısını renkli tahta oymalarında daha olumlu bir görünümle, renk ve tonu reksiyonu içinde plâstik sözünü kullandığı elemanlara yüklemesinde daha emin görünmektedir.